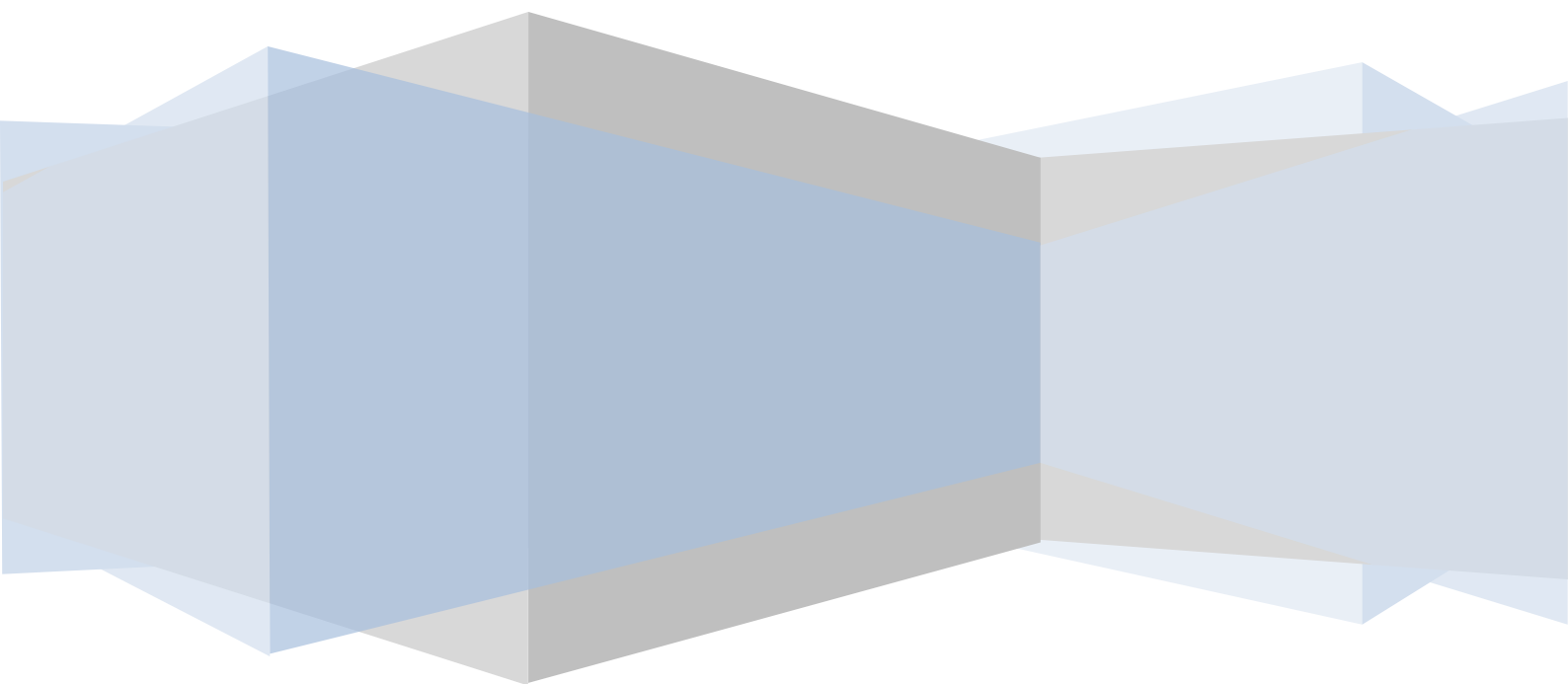

PESTEN, informatie en aanpak

1 INHOUD

2	Vooraf.....	4
3	PESTEN	5
3.1	Wat is pesten?	5
3.2	Wat is plagen?	5
3.3	Hoe wordt er gepest?	5
3.4	Partijen bij het pestprobleem.....	6
3.4.1	De gepeste leerling.....	6
3.4.2	De pester	6
3.4.3	De meelopers en andere leerlingen	7
3.4.4	Personeel.....	7
3.4.5	Ouders	7
3.5	Het aanpakken van pesten, preventief.....	7
3.5.1	De mentor	8
3.5.2	De medewerkers	9
3.5.3	Het beleid.....	9
3.5.4	De ouderavond	9
3.6	Het aanpakken van pesten, curatief	10
3.6.1	De mentor	10
3.6.2	De medewerkers.....	12
3.6.3	De ouders	12
4	Digitaal pesten	13
4.1	Vormen van digitaal pesten	13
4.2	Effecten.....	13
4.3	Verantwoordelijkheid van de school	13
4.4	Hoe kun je digitaal pesten voorkomen?.....	13
4.5	Hoe kun je digitaal pesten aanpakken?.....	13
4.6	Digitaal pesten is strafbaar	14
5	HET PESTPROTOCOL.....	15
5.1	Uitgangspunten	15
5.2	De vijfsporenaanpak.....	15
5.2.1	De algemene verantwoordelijkheid van de school	15
5.2.2	Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt	15
5.2.3	Het bieden van steun aan de pester	15
5.2.4	Het betrekken van de middengroep bij het probleem.....	15
5.2.5	Het bieden van steun aan de ouders	16

6	Acties na een melding van pesten	17
6.1	De mentor.....	17
6.2	De teamleider	17
6.3	De taak van vakdocenten	17
6.4	De rol van de leerlingbegeleider.....	17
6.5	Het pestproject.....	18
6.6	Schorsing	18
6.7	Schoolverwijdering	18
7	Bijlage I.....	19
7.1	Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten	19
8	Bijlage II.....	21
8.1	Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	21
9	Bijlage III.....	22
9.1	Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest	22
9.1.1	Confronteren	22
9.1.2	Achterliggende oorzaken	22
9.1.3	Het pestgedrag moet stoppen	22
10	Bijlage IV.....	23
10.1	Stappenplan.....	23
11	Bijlage V.....	25
11.1	Zo doen wij dat.....	25

2 VOORAF

Dit is de onderliggende tekst bij het pestbeleid van Het Assink Lyceum. Enerzijds bevat het richtlijnen bij het aanpakken van geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen. Met het geformuleerde beleid en deze onderligger willen we onderstrepen dat Het Assink Lyceum het belangrijk vindt dat alle leerlingen een fijne en veilige schooltijd hebben.

Door het creëren van kernteams (kleinere teams verantwoordelijk voor een deel van de leerlingen) draagt de organisatie van de school bij aan het gevoel van veiligheid.

Maar hier horen omgangsregels bij die helder moeten zijn voor leerlingen, medewerkers en ouders. Met deze regels bewaken we de veiligheid, het onderlinge respect en bepalen we de context voor optimaal leren.

Pesten betekent dat grenzen overschreden worden en dit vraagt om gerichte aanpak.

We merken steeds opnieuw, dat alles wat we in dit kader willen doen voor onze leerlingen staat of valt met de signalering en/of melding van pestgedrag. Als de signalering niet gebeurt, blijft de leerling met zijn probleem alleen staan.

Dit boekje is erop gericht om alle betrokkenen (het schoolpersoneel, ouders en leerlingen) op de hoogte te brengen van wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het hoofddoel van het beleid is het voorkomen en bestrijden van pesten. Voor alle betrokkenen is via de onderligger duidelijkheid te geven over ieders rol en over de mogelijkheid tot veranderen. Daarnaast heeft deze een informatieve en verwijzende functie. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dit geheel een protocol te noemen en daar ook volledig naar te handelen. Mochten we ooit zover komen, dan niet dan na zorgvuldig overleg en Assinkbrede afstemming.

De acties die we ondernemen zijn niet statisch. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal het protocol aangepast worden.

Voor de tekst van dit boekje en het beleid is gedeeltelijk gebruik gemaakt van pestprotocollen van andere scholen. We proberen echter als Assink een actief pestbeleid te voeren. En daarin moet de eigen aanpak van deze school blijken.

Het uiteindelijk ingevoerde pestbeleid is een apart document, waar Het Assink en zijn medewerkers naar handelen. Dit beleid met stappenplan is gepubliceerd op de portals en in de protocollenmap zorg. Aan de tekst van onderhavige publicatie kunnen verder geen rechten worden ontleend.

3 PESTEN

3.1 WAT IS PESTEN?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld, zeer bedreigend en daarmee grensoverschrijdend. Het is het systematisch karakter van bepaald gedrag waardoor de gepeste leerling zich niet langer veilig voelt in de school.

De gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het voorkomen en bestrijden van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van het personeel in de school en hierom durven vragen. Het personeel dient oog te hebben voor de signalen van leerlingen.

3.2 WAT IS PLAGEN?

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag is onschuldig en nodigt uit tot een reactie van eenzelfde soort. Het gaat dan om een spel, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat.

Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering.

3.3 HOE WORDT ER GEPEST?

Verbaal:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen alleen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven, misbruik sociale media, opmerkingen over (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur
Fysiek:	trekken aan kleding, duwen en sjorren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken seksuele intimidatie
Intimidatie:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten doorgang versperren /ergens opwachten

	dwingen om geld of spullen af te geven
	het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen
Isolatie:	doodzwijgen en negeren
	uitsluiten van feestjes
	bij groepsofdrachten duidelijk maken dat hij/zij niet gewenst is.
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
	kliederen op boeken
	banden lek prikken, fiets beschadigen

3.4 PARTIJEN BIJ HET PESTPROBLEEM

Bij pesten zijn meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pester(s), de zwijgende/niet bemoeiende/niet opkomende middengroep, het personeel en de ouders.

Om pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid. We gaan daarbij uit van een *vijfsporen aanpak*.

3.4.1 DE GEPESTE LEERLING

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan andere. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets dat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN in plaats van met een Twents accent (of omgekeerd).

Veel kinderen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppes en stralen dat ook uit.

Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uit komt.

Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn: schaamte, angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt, het probleem lijkt onoplosbaar, het idee dat het kind de pester niet mag verklikken.

3.4.2 DE PESTER

Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en /of verbaal de sterksten. Meisjes pesten in driekwart van de gevallen door middel van psychisch geweld (buitensluiten, roddelen) en voor de rest door middel van fysiek geweld. Bij jongens is het net andersom: in driekwart van de gevallen door middel van fysiek geweld en voor de rest door middel van psychisch geweld.

Pesters kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet daarvan. Ze lijken populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Echte pesters zijn niet alleen agressief en fysiek sterker dan de rest van de klas, ze hebben ook weinig empathisch (invoelend) vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen. Zij lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf minder kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- 🔍 Een problematische thuissituatie
- 🔍 Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- 🔍 Het moeten spelen van een niet-passende rol
- 🔍 Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- 🔍 Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- 🔍 Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- 🔍 Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

3.4.3 DE MEELOPERS EN ANDERE LEERLINGEN

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

Er zijn ook leerlingen die zich wel schuldig voelen over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Heel af en toe neemt een leerling, of een klein groepje leerlingen, het voor het gepeste kind op.

3.4.4 PERSONEEL

Het is voor alle personeel belangrijk om pestgedrag te signaleren. Pesten is een goed bewaard groepsgeheim: (bijna) iedere leerling weet dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan docent of ouder te vertellen. De medewerkers weten dus ook vaak niet dat er in de groep wordt gepest. En zien ze ongewenst gedrag, dan wordt het lang niet altijd als pesten geïnterpreteerd. Mochten er signalen zijn, dan is het zeer belangrijk dat het personeel deze signalen serieus neemt. In principe is in geval van pesten de mentor het eerste aanspreekpunt.

3.4.5 OUDERS

Ook de ouders hebben een rol, maar dit vraagt om een voorzichtige aanpak. Wanneer kinderen worden gepest, durven ze in de meeste gevallen niet aan hun ouders te vertellen dat hen dit overkomt. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de mentor vertellen en dat deze het verkeerd aanpakt. Ze schamen zich vaak dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pester zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden.

Wij vragen van ouders van gepeste leerlingen om toch contact op te nemen met school in geval van pesten. Want wij niet weten dat er iets speelt, kunnen we geen actie ondernemen.

Indien ouders thuis merken dat hun kind pest, verwachten we ook dat de ouders contact opnemen met de mentor. Omgekeerd worden ouders van leerlingen die pesten door school op de hoogte gebracht, en krijgen een rol om het pestgedrag te stoppen.

3.5 HET AANPAKKEN VAN PESTEN, PREVENTIEF

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. In de volgende alinea's is beschreven hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

3.5.1 DE MENTOR

De mentor speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de allereerste kennismaking. In klas 1 is dat begin juni. In de introductieperiode in augustus / september is er een uitgebreid programma waarin de kinderen elkaar leren kennen. De nadruk ligt op het goed leren omgaan met elkaar. Er wordt aandacht besteed aan de vaardigheid van het luisteren naar elkaar, het samenwerken, het geven en ontvangen van feedback. Hierbij moeten subgroepjes (leerlingen van dezelfde basisschool) bij samenwerking uit elkaar worden gehaald.

In 2010 / 2011 is er een project gestart op de locatie Van Brakelstraat. Dit is het project "Zo doen wij dat!". Dit stimuleert algemeen positief gedrag. Het is een project op vrijwillige basis van mentoren, maar andere collega's kunnen hier ook gebruik van maken. (zie bijlage V)

Voor collega's op andere locaties die hier niet mee werken, maar ook aan een positieve cultuur willen werken, staan hier onder enkele tips die ze zichzelf en leerlingen kunnen meegeven.

Door middel van het formuleren van positief gestelde vragen geeft de klas duidelijkheid over hoe ze met elkaar om willen gaan. Vragen zoals 'Hoe ziet een leuke klas eruit?' of 'Hoe wil je zelf behandeld worden?' De leerlingen formuleren zelf hoe ze met elkaar om willen gaan en schrijven de regels op in hun mentorschrift of ze worden op andere wijze vastgelegd. De regels kunnen ook op een groot vel papier geschreven worden dat wordt ondertekend door de hele klas en opgehangen in het lokaal. Kern van deze regels is het begrip *respect*. De regels worden positief geformuleerd:

- we luisteren naar elkaar
- we laten elkaar uitspreken
- we blijven van elkaar af
- we blijven van elkaars spullen af
- we sluiten niemand buiten
- we lossen ruzies op door met elkaar te praten
- als we vertellen dat iemand gepest wordt, is dat geen klikken
- iedereen kan zichzelf zijn
- iedereen laat duidelijk blijken dat hij /zij iets niet wil
- als iemand duidelijk maakt dat hij / zij iets niet wil, stoppen we
- we houden ons aan de regels

Natuurlijk worden er ook consequenties afgesproken wanneer een klasgenoot zich niet aan de zelfopgelegde regels houdt. Indien een klas eigen regels gemaakt heeft, kunnen ze kijken hoe dit aansluit op het project "Zo doen wij dat".

De klas bespreekt wat plagen is en wat pesten en spreekt af dat degene die het ondergaat bepaalt of het om plagen of pesten gaat. Het gaat dus om de interpretatie van de gepeste leerling. En deze moet serieus genomen worden! Anders gezegd: het gevoel van het slachtoffer is normatief.

Na de introductie wordt in de wekelijkse lessen verder aandacht besteed aan het sociale klimaat door middel van o.a. klassengesprekken, gezamenlijke opdrachten, Tumult, etc.

In de mentorlessen (ook wekelijks) is er ruimte voor individuele gesprekken over veiligheid met de mentor.

Aanwezig materiaal dat gebruikt kan worden:

- de SVL test
- lessen van de studielesmethode Tumult
- pesttest

[\(bijlage xxx\)](#)

Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer.

De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken: “het pestcontract” (zie bijlage I).

Voorbeeld van een pestcontract

Contract “veilig in school”

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet

Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen

Ik blijf van de spullen van een ander af

Als er ruzie is, speel ik niet voor eigen rechter

Ik bedreig niemand, ook niet met woorden

Ik neem geen wapens of drugs mee naar school

Ik gebruik geen geweld

Als iemand mij hindert, vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen

Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

3.5.2 DE MEDEWERKER

Het voorbeeldgedrag van de docent in de les en van de medewerkers van de school is belangrijk. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar acceptatie van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar docenten, onderwijsondersteunend personeel, coördinatoren en schoolleiding duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

In en rond de school, tijdens pauzes, bij leswisselingen en tussenuren wordt er gesurveilleerd en worden leerlingen op hun gedrag aangesproken. Als we ons niet door elkaar gesteund voelen, kunnen we de regels ook niet waar maken.

Het is daarom ook van groot belang dat er altijd iemand op de achterhand is, indien leerlingen bij aanspreken hun gedrag niet aanpassen. Ook spreken we ons uit over het gedrag tijdens de weg van en naar school. Hier kunnen verkeerslessen goed op aansluiten.

Het uitdragen van een gedeelde visie op pestgedrag is van cruciaal belang om het veilige klimaat te scheppen en te handhaven.

3.5.3 HET BELEID

Het is belangrijk om het pestbeleid bij leerlingen, ouders en personeel bekend te maken.

Het pestbeleid is toegankelijk door ernaar te verwijzen in de schoolgids en het te publiceren op de website. Het is onderdeel van het veiligheidsbeleid van de school en zal regelmatig geëvalueerd en eventueel bijgesteld moeten worden. Het onderwerp pesten en het pestbeleid van de school zou opgenomen kunnen worden in het scholingsaanbod voor het personeel als een onderdeel van hun deskundigheidsbevordering. In elk geval hoort kennis hiervan bij de standaardkennis van elke mentor.

Verder zal het voor iedereen duidelijk moeten zijn dat er bepaalde stappen genomen worden bij pestgedrag. Deze stappen zijn beschreven in het stappenplan. (zie bijlage IV)

3.5.4 DE OUDERAVOND

Er kan een thema-avond worden georganiseerd over het onderwerp pesten. Maar het kan ook onderdeel zijn van een algemene ouderavond. Het gaat hierbij om voorlichting over de visie en standpunt van de school maar ook over signalering en handelen door ouders. Ter ondersteuning kunnen externe contacten worden ingeschakeld en kan op sommige locaties gebruik gemaakt worden van de mediacoach.

3.6 HET AANPAKKEN VAN PESTEN, CURATIEF

3.6.1 DE MENTOR

Deze is een aanspreekpunt voor de gepeste maar ook de middengroep. Hierbij gaat het er mede om, de klas uit te leggen dat iets melden over pesten niets te maken heeft met klikken.

De mentor kan bij een melding zelf aan de slag gaan of overleg plegen met de kernteamleider of leerlingbegeleider/contactpersoon. Hij/zij zorgt, bijvoorbeeld tijdens een leerlingbespreking, voor rapportage aan het kernteam.

3.6.1.1 STEUN BIEDEN AAN DE LEERLING DIE GEPEST WORDT.

Belangrijk is de gepeste serieus te nemen en een luisterend oor te bieden. Ga een gesprek aan met de gepeste (zie bijlage II). Neem duidelijk stelling tegen het pestgedrag en geef advies hoe te reageren op de pester(s).

Geef de gepeste een duidelijk perspectief dat het probleem serieus aangepakt wordt door duidelijk te maken dat je andere instanties binnen (en eventueel buiten) de school er bij betreft (mentor, coördinator, vakdocenten, intern zorgteam, OOP, etc).

Betrek de gepeste in het traject dat je wilt volgen: leg uit welke stappen je wilt zetten en wanneer je hem / haar er actief bij wilt betrekken.

Mogelijke stappen voor de gepeste:

- 🔗 Een gesprek organiseren tussen de pester(s) en de gepeste.
- 🔗 Een klassengesprek en andere activiteiten organiseren met als doel de veiligheid in de klas weer te herstellen door de zwijgende meerderheid te mobiliseren. Hierbij kan worden verwezen naar de regels die zijn opgesteld. Indien de sfeer ernaar is kan er over incidenten gesproken worden. Zo niet dan zijn er voorbeelden te halen uit lessen om het onderwerp algemeen te houden
- 🔗 Een gesprek met de gepeste en zijn / haar ouders.
- 🔗 Een gesprek tussen de ouders van de gepeste en van de pesters stimuleren
- 🔗 de leerlingbegeleider kan gevraagd worden een reeks gesprekken te voeren
- 🔗 In overleg kan in de onderbouw worden besloten een sociale vaardigheidstraining te laten volgen. Verwijzing loopt via de mentor en teamspecialist zorg.

3.6.1.2 AANSPREKEN VAN DE LEERLING DIE PEST.

In een eerste gesprek met de mentor en/of kernteamleider wordt de pester geconfronteerd met de beschuldiging van pesten (zie bijlage III). De situatie wordt in kaart gebracht en hem / haar wordt duidelijk gemaakt dat hij /zij, ondanks de gemaakte afspraken, toch geen veiligheid heeft geboden aan klasgenoten. De afspraken worden opnieuw onder de aandacht gebracht en eventueel vastgelegd. Ook wordt er gekeken naar de oorzaak van de pestactie.

Naar gelang de ernst van het vertoonde gedrag wordt besproken of het bij een gesprek en excuses tegenover de gepeste blijft of dat er ook gestraft wordt. Bij herhaling zal er altijd gestraft worden. Die straf moet in verhouding zijn tot de ernst van het pesten en moet op zo kort mogelijke termijn uitgevoerd worden. De kernteamleider bepaalt in overleg met de mentor of er gebruik moet worden gemaakt van het stappenplan. (bijlage IV)

De pester biedt zijn / haar excuses aan in een gesprek met de gepeste of eventueel in een brief. De situatie wordt vastgelegd in het leerlingdossier en gecommuniceerd met de ouders in een gesprek of eventueel in een brief.

In een vervolgesprek wordt vastgesteld of er verbetering in het gedrag is opgetreden. Eventueel wordt een aantal nagesprekken gevoerd. De doelen hiervan zijn:

- 🔍 Achter de mogelijke oorzaak van pesten proberen te komen.
- 🔍 Het empathisch vermogen van de pester proberen te vergroten.

Mogelijke stappen ten aanzien van de pester:

- 🔍 De leerling opdracht geven een (gedeelte van een) boek over pesten te lezen en, na de opdracht te hebben uitgevoerd, de inhoud van het boek te vertellen;
- 🔍 De leerling zich laten aanmelden bij het forum van de website www.pestweb.nl om daar te zien wat kinderen en volwassenen aan elkaar over de gevolgen van pesten te vertellen hebben;
- 🔍 Een opstel over pesten en de gevolgen ervan maken.

Blijft de leerling pesten, dan treedt het stappenplan in werking:

- 🔍 Zwaardere straffen toekennen, dus in het stappenplan in een hogere stap belanden.
- 🔍 De ouders worden met hun kind voor een gesprek op school uitgenodigd door de mentor en/of kernteamleider. Doelen: de ouders inzicht te geven in het gedrag van hun kind en komen tot een gezamenlijke aanpak van de school en de ouders.
- 🔍 In overleg kan externe deskundigheid ingeroepen worden om de pester verder te helpen zijn / haar gedrag te veranderen. Hierbij valt te denken aan School Maatschappelijk Werk.
- 🔍 De kernteamleider kan de leerling de toegang tot een bepaalde les ontzeggen, of een dag lang de toegang tot alle lessen ("een interne schorsing"), de leerling kan officieel geschorst worden met een melding aan de inspectie en, als ook dit niet helpt, van school verwijderd worden.

3.6.1.3 AANSPREKEN VAN DE KLAS.

Deze groep bestaat uit:

- 🔍 Leerlingen die pesten om er zelf beter van te worden.
- 🔍 Leerlingen die meepesten omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.
- 🔍 Leerlingen die niet meepesten, maar die niets doen om een einde te maken aan het pesten.
- 🔍 Leerlingen die het voor het slachtoffer opnemen
- 🔍 Het slachtoffer

Hoewel er gelukkig ook klassen zijn waarin een (groep) leerling(en) het opneemt voor de gepeste, speelt er vaak een bekend psychologisch mechanisme, de zogenaamde 'samenzwering om te zwijgen'. Dit houdt in dat (bijna) iedereen in een groep weet dat er wordt gepest, maar dat niemand het aan ouder of docent durft te vertellen. Ook onverschilligheid kan een oorzaak zijn dat een pestgeval niet gemeld wordt.

Soms zetten daders slachtoffers of klasgenoten onder druk er met niemand over te praten. Deze zwijgende groep kan medeverantwoordelijk worden gemaakt bij het doen stoppen van het pesten door de leerlingen de macht te geven om met elkaar benoemde ongewenste omgangsvormen te signaleren en tegen te gaan. Zij gaan allen letten op de aangegeven gedragingen van de pesters en op de opgegeven plaatsen. Zodra één van hen iets ziet dat op pestgedrag lijkt, geeft hij / zij het door aan de hiervoor verantwoordelijke persoon (mentor / coördinator). Deze spreekt de pester aan. Op deze manier aangepakt, krijgt de gepeste leerling niet het verwijt dat hij / zij 'geklikt' heeft. Immers, anderen hebben het gezien en doen er nu iets aan.

Naar de gepeste leerling is ook een actieve houding van de klas gewenst.

Mogelijke stappen voor de klas:

- 🔍 Zeg hallo tegen hem/haar
- 🔍 Maak eens een praatje
- 🔍 Samenwerken aanbieden aan hem/haar
- 🔍 Opkomen voor hem/haar
- 🔍 Niet meelachen
- 🔍 Laten zien dat hij/zij er mag zijn zoals hij/zij is

Als je als docent / mentor in de klas wilt praten over pesten, kan het raadzaam zijn om niet de actuele pestsituatie als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp erbovenuit te tillen, bijvoorbeeld aan de hand van een krantenartikel, een tv-uitzending, een brief van een leerling van een andere school, een lesbrief of een metafoor. Ook You Tube biedt materiaal. Gebeurt dit niet, dan zou de klas het probleem kunnen ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven, zeggen dat het een grapje is waar de docent zich geen zorgen over moet maken, of het slachtoffer, buiten school, voor zijn “klikken” straffen. Anderzijds moet wel duidelijk zijn dat er een probleem in de klas is: het mag niet louter als een fictief probleem ervaren worden.

3.6.2 DE MEDEWERKERS

Alle medewerkers moeten op de hoogte zijn van het fenomeen pesten. Zij moeten uitingen van gedrag zoals boven bij 3.1 beschreven als pesten weten te interpreteren en er stelling tegen durven nemen.

Zij geven signalen van pesten door aan de mentor. Zie verder het boven beschreven beleid.

Medewerkers kan gevraagd worden extra op een leerling te letten en te helpen uit te vinden wie degenen zijn die de betrokken leerling lastigvallen.

Voor de mentor is deze klus gigantisch, en feedback en ondersteuning van medewerkers is gewenst. Met z'n allen is het makkelijker om met zo'n moeilijk onderwerp om te gaan.

3.6.3 DE OUDERS

De ouders van het gepeste en het pestende kind verdienen ook steun. Belangrijk is om de ouders die zich zorgen maken over het gedrag van hun kind serieus te nemen. Zij moeten betrokken worden bij de aanpak van het pestgedrag zoals boven beschreven.

Zorgwekkend is het, als ouders het pesten niet serieus nemen. Een mogelijke actie is hierbij de ouders uit te nodigen voor een gesprek met teamleider. Het is van belang de visie van Het Assink Lyceum over pesten uit te dragen.

Ouders moeten informatie en advies krijgen over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt. Hierbij valt te denken aan een terugkerende ouderavond.

Zie bijlage voor een gedetailleerde beschrijving van signalen en adviezen.

4 DIGITAAL PESTEN

4.1 VORMEN VAN DIGITAAL PESTEN

Anonieme berichten versturen via MSN en SMS, gmail, Whatsapp, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, het versturen van een e-mailbom of het spammen in groeps gesprekken: 20% van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

4.2 EFFECTEN

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij 'traditioneel' pesten. Opnames die via de webcam of een digitale camera worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto of film op een site staan. En wat die eenmaal op internet staat, is alleen met veel moeite te verwijderen, als het al lukt.

4.3 VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SCHOOL

Soms gebeurt pesten buiten de school. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

4.4 HOE KUN JE DIGITAAL PESTEN VOORKOMEN?

- Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet in het algemeen en sociale media in het bijzonder, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten.
- Afspreken van internetgedrag en gedrag op de sociale media, en samen met de leerlingen regels maken.
- Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken. Voor leerlingen zijn er tips tegen digitaal pesten. Ze staan op de leerlingenportal.
- Sancties van het pestprotocol consequent toepassen.
- Uit pestprotocol en protocol sociale media elementen opnemen in de schoolgids en op de portal.
- Opleiden van medewerkers in de school (ook onderwijsondersteunend personeel) is noodzakelijk. Een studiemiddag zorgt dat medewerkers up to date met hun kennis zijn.
- Ouders informeren door een ouderavond. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet. Alleen door met de ouders samen te werken is digitaal pesten aan te pakken.

4.5 HOE KUN JE DIGITAAL PESTEN AANPAKKEN?

Voorbeeld 1: Een blootfoto van een leerling is op het internet geplaatst.

- Luister naar de leerling.
- Toon begrip en veroordeel niet.
- Neem contact met de ouders op.
- Meld dit bij de contactpersoon of vertrouwenspersoon.
- Meld dit bij de provider met verzoek tot verwijdering van de foto.
- Zet jouw provider in dit emailadres: abuse@ (naam van je provider).nl
- Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.
- Probeer de dader te achterhalen.
- Voer maatregelen richting dader uit.

Voorbeeld 2: Een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking).

- 🔍 Leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten.
- 🔍 De leerling niet laten ingaan op de stalker.
- 🔍 Breng de ouders op de hoogte.
- 🔍 Adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen.
- 🔍 Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

Voorbeeld 3: Over een leerling wordt geroddeld via gmail.

- 🔍 Geef steun en luister naar de leerling.
- 🔍 Adviseer de leerling berichten te bewaren en op te slaan.
- 🔍 Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.
- 🔍 Bespreek het met de mentor/contactpersoon.
- 🔍 Spreek de pesters aan.
- 🔍 Voer eventueel een klassengesprek.
- 🔍 Neem contact met de ouders op.
- 🔍 Probeer de dader op te sporen. Soms is de identiteit van de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Je gebruikt daarvoor de zogenaamde logfiles van de schoolserver (centrale computer). Vanzelfsprekend heb je daar wel (technische) ondersteuning van een ICT-coördinator, systeembeheerder en/of externe beheerder voor nodig.
- 🔍 Ga na wanneer het bericht verstuurd is en welke klas op dat moment gebruik maakte van de computers. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd. Soms is het niet mogelijk een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door het slachtoffer op het hart te drukken niet te reageren op haatmail of andere ongewenste berichten.

4.6 DIGITAAL PESTEN IS STRAFBAAR

Er zijn verschillende vormen van digitaal pesten die strafbaar zijn. Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zie hiervoor het veiligheidsbeleid van de school

5 HET PESTPROTOCOL

N.B.!

Het protocol zoals dat hieronder beschreven is, biedt handvatten. Het is momenteel niet zo, dat dit Assinkbreed is ingevoerd. Daarom mag er naar ouders en leerlingen ook niet geschermd worden met het hebben van een pestprotocol, wel van een pestbeleid.

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

5.1 UITGANGSPUNTEN

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, leidinggevenden, ouders en leerlingen. Met het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.

De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.

De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestbeleid).

De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

5.2 DE VIJFSPORENAANPAK

Door het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

5.2.1 DE ALGEMENE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SCHOOL

De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

5.2.2 HET BIJDEN VAN STEUN AAN DE JONGERE DIE GEPEST WORDT

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Het aanbieden van hulp door de counselor

5.2.3 HET BIJDEN VAN STEUN AAN DE PESTER

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.

De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.

Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.

Het aanbieden van hulp door de counselor.

5.2.4 HET BETREKKEN VAN DE MIDDENGROEP BIJ HET PROBLEEM

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5.2.5 HET BIEDEN VAN STEUN AAN DE OUDERS

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter: een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

6 ACTIES NA EEN MELDING VAN PESTEN

6.1 DE MENTOR

- Aanhoren van gepeste leerling (bijlage II)
- Inschatten van de situatie
- Overleg met de leerlingbegeleider / zorgcoördinator
- Gesprek met de pester (evt. met de gepeste leerling er bij)
- Afspraken maken over gedrag
- Administreren en communiceren met kernteamleiders, docenten en evt. ouders

Bij herhaling van pestgedrag

- Aanhoren van gepeste leerling
- Gesprek met pester
- teamleider en docenten informeren
- samen met de teamleider stappenplan invoeren
- samen met de teamleider ouders uitnodigen voor een gesprek
- klassengesprek
- nieuwe afspraken met de klas maken
- personeel informeren over deze afspraken

6.2 DE KERNTTEAMLEIDER

De teamleider neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.

De teamleider heeft een gesprek met de pester. Hierbij zullen volgende punten aan de orde komen (bijlage III):

- confronteren
- mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
- helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- Alle betrokken ouders op de hoogte stellen wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het stappenplan.
- Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor/ leerlingbegeleider / zorgcoördinator

6.3 DE TAAK VAN VAKDOCENTEN

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

6.4 DE ROL VAN DE LEERLINGBEGELEIDER

- Hij ondersteunt, in overleg met de zorgcoördinator, waar nodig mentoren tijdens de verschillende fasen in het proces
- Hij biedt, in overleg met de zorgcoördinator, op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste
- Hij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen en hier een adviserende rol in hebben.

6.5 HET PESTPROJECT

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij door de school ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. De ouders worden van dit project op de hoogte gesteld en melden aan de school of het programma daadwerkelijk gevolgd wordt.

6.6 SCHORSING

Wanneer ook het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, wordt het stappenplan Ongewenst gedrag ingezet. Afhankelijk van de ernst van de situatie wordt de leerling in een van de trappen ingeschaald en worden de vereiste maatregelen genomen (bijlage IV)

6.7 SCHOOLVERWIJDERING

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan (stap 6 van het stappenplan)

In overleg met andere vestigingen wordt er gekeken naar een plek. Indien een leerling op een andere vestiging wordt geplaatst geldt het in-, door- en uitstroombeleidskader van Het Assink Lyceum. Zo nodig wordt er gezocht naar een andere school.

7 BIJLAGE I

7.1 NATIONAAL ONDERWIJSPROTOCOL TEGEN PESTEN

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen daadwerkelijk te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (330.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (55.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van jongeren, in het bijzonder door de ouders en door de leerkrachten.
2. Het management van Het Assink Lyceum dient, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem pesten, uit te gaan van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, medewerkers van de school en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.
3. Alle betrokkenen bij de school (management, medewerkers, leerlingen, ouders) wensen een samenwerking, zoals bedoeld onder 2, ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en levend te houden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
 - een aanpak via en het werken volgens de 'vijfsporenaanpak':
 - het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem;
 - een gerichte voorlichting aan alle ouders van de school;
 - het aanleggen van - voor iedere persoon aan de school verbonden - toegankelijke, goede informatie over het probleem pesten, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;
 - het beschikbaar stellen van geld waarmee wordt bekostigd: de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen en andere activiteiten voor ouders en voor de aanschaf van boeken en andere informatie;
 - samenwerking te zoeken en afspraken te maken met andere scholen in de buurt over de aanpak van het pesten;
 - het delen van de opgedane ervaringen met andere scholen.
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een tussentijdse evaluatie door de school binnen drie jaar.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en de website van Het Assink Lyceum.
7. Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen, en is in te zien op de portal van Het Assink Lyceum.

Naam en plaats van de school:

Het Assink Lyceum

Getekend namens:

 Leerlingenraad:

 Ouderraad:

 Medezeggenschapsraad:

 Centraal Management Team:

8 BIJLAGE II

8.1 LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET DE GEPESTE LEERLING

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.

9 BIJLAGE III

9.1 LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET EEN LEERLING DIE PEST

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is driedelig:

- 🔍 de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- 🔍 Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- 🔍 Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

9.1.1 CONFRONTEREN

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is

- 🔍 probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- 🔍 relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- 🔍 specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- 🔍 veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

9.1.2 ACHTERLIGGENDE OORZAKEN

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag.

Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis)

9.1.3 HET PESTGEDRAG MOET STOPPEN

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

10 BIJLAGE IV

10.1 STAPPENPLAN

Naam Leerling:		Klas:	Mentor:
		handtekening:ouders/verzorgers	
Stap 1	Datum:	Reden:	
	Door:		
<i>Leerling is met de gebruikelijke middelen niet voldoende te corrigeren.</i> Actie: Plaatsing in het stappenplan (leerling krijgt van de de mentor uitleg over het stappenplan, de ouders/verzorgers worden hierbij uitgenodigd.			
Stap 2	Datum:	Reden:	
	Door:		
<i>Herhaling ongewenst gedrag.</i> Actie: Waarschuwing door kernteamleider en de mentor. De mentor belt de ouders/verzorgers, en geeft de leerling een brief mee, deze moet door de ouders/verzorgers worden ondertekend. Leerling krijgt een taak, passend bij het ongewenste gedrag.			
Stap 3	Datum:	Reden:	
	Door:		
<i>Herhaling ongewenst gedrag.</i> Actie: De ouders en de leerling worden uitgenodigd voor een gesprek met de kernteamleider en mentor. Het gesprek wordt vastgelegd in een brief waarin vermeld staat dat er nog een laatste kans wordt geboden en bij een volgend incident de consequenties ernstig zijn. Leerling krijgt 40-urige lesweek op school en werkt aan zijn lesstof en eventueel een taak.			
Stap 4	Datum:	Reden:	
	Door:		
<i>Herhaling ongewenst gedrag of grensoverschrijdend gedrag</i> Actie: Leerling wordt één of meerdere dagen geschorst. De leerling is wel op school aanwezig, maar niet in de les. Hij of zij brengt de pauzes in afzondering door. Hij of zij maakt wel zijn huiswerk, repetities en so' s. De mentor belt de ouders of de ouders worden met de leerling uitgenodigd voor een gesprek met kernteamleider en de mentor De kernteamleider stuurt een brief naar de ouders/verzorgers, deze moet worden ondertekend			
Stap 5	Datum:	Reden:	
	Door:		
<i>Herhaling ongewenst gedrag</i> Actie: Leerling wordt een week geschorst uit de lessen en verblijft afhankelijk van de situatie thuis of op school. Als de leerling op school verblijft, brengt			

hij of zij de pauzes in afzondering door. De directie stuurt in overleg met de kernteamleider en de mentor een brief naar de ouders/verzorgers, de inspectie en de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont. Het elektronisch dossier moet worden ingevuld De directie informeert het CvB. De unitspecialist zorg onderzoekt de mogelijkheden met betrekking tot plaatsing in de rebound.		
Stap 6	Datum:	Reden:
	Door:	
Herhaling ongewenst gedrag <i>Actie:</i> Leerling wordt in de rebound geplaatst of in een andere vorm van onderwijs De ouders/verzorgers worden voor een gesprek uitgenodigd, directie, kernteamleider en mentor zijn hierbij aanwezig. De directie stuurt inspectie en leerplichtambtenaar een bericht over plaatsing in de rebound. De directie informeert het CvB		

11 BIJLAGE V

11.1 ZO DOEN WIJ DAT

Zo Doen Wij Dat

HET ASSINK LYCEUM - VAN BRAKELSTRAAT

● **BIJ BINNENKOMST:** ●

- A Ik kom rustig de klas binnen.
- B Ik ga direct op mijn eigen plek zitten.
- C Ik pak meteen mijn spullen.

● **TIJDENS DE LES:** ●

- D Ik zorg dat ik alle spullen bij me heb.
- E Ik zit recht aan mijn tafel.
- F Ik ben stil tijdens de uitleg.
- G Ik steek mijn vinger op als ik iets te vragen heb.
- H Ik luister naar de ander(en).
- I Ik werk aan de opdrachten.
- J Ik neem aantekeningen over.
- K Ik los een meningsverschil met de docent na de les op.
- L Ik let op mijn taal.
- M Ik let op mijn volume.
- N Ik denk eraan dat ik de sfeer verpruts als ik mopper.
- O Ik doe goed mee tijdens een klassikale activiteit.
- P Als ik iets lastig vind probeer ik rustig een oplossing te zoeken, anders draag ik mijn stress over op mijn klasgenoten.

● **AAN HET EIND VAN DE LES:** ●

- Q Ik schrijf mijn huiswerk op.
- R Ik ruim mijn eigen rommel op.
- S Ik wacht op mijn plek tot de bel gaat.

● **HET LOKAAL:** ●

- T Ik houd het lokaal netjes.
- U Ik zit niet aan andermans spullen.

● **THUIS:** ●

- V Ik maak mijn huiswerk.
- W Ik leer mijn toetsen.
- X Ik pak de juiste boeken in.

● **ALGEMEEN:** ●

- Ik behandel de ander met respect!

BIJLAGE VI

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen? (tips)

Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.

Gebruik een apart hotmail adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.

Gebruik altijd een bijnaam als je chat.

Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt.

Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).

Verwijder onbekende mensen uit je MSN contactlijst.

Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.

- Bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent.
Dus: geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.
Let vooral op bij foto's van jezelf: Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam.

Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt

Wat kun je tegen digitaal pesten doen?

- Niet altijd persoonlijk opvatten.
Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijk gaan schelden.
- Negeer de pest- /mails / sms/chat
Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterij. Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid!
Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Dat geldt ook voor chatrooms. Als daar vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met chatten, verlaat die chatroom.
- Blokkeer de afzender.
Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender.
Als het gaat om smsjes op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als vanaf een andere telefoon met nummer vermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de dader zich bloot geeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden

geblokkeerd. Wanneer andere methoden niet helpen, kan uiteindelijk alleen de sms-functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.

- Praat erover. Erover praten met je vrienden, je ouders of een leraar die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Liefst met iemand die veel van computers en internet weet en die niet doorvertelt dat je gepest wordt.
- Bewaar de bewijzen. Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de sms, chat of mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan .Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, smsjes e.d. aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.
- Je kunt naar een van de vertrouwenspersonen op school gaan die speciaal zijn aangesteld om je te helpen bij vormen van ongewenst gedrag. Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen. Zij kunnen je ook helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is maar je er nog steeds last van hebt.
De vertrouwenspersonen zijn:
dhr Runherd
mevr. Van Veen
- Aangifte doen bij de politie. In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl
Voel je niet schuldig als er iets vervals gebeurt. Het is niet jouw schuld.
- Wees zuinig op je wachtwoorden. Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze makkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.